

25 Sotilasjohtaja taistelussa

Äänitteen kesto: 32 min

Litterointimerkinnot

sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[taustamusiikkia]

Miespuhujana: Kuuntelet maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä -podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

[taustamusiikki loppuu]

Antti-Tuomas Pulkka: Tervetuloa kuuntelemaan Sotataidon ytimessä -podcastia. Minä olen everstiluutnantti Antti-Tuomas Pulkka, sotilaspedagogiikan apulaissotilasprofessori.

Tällä kertaa aiheena on joukkojohtaja, sotilastutkimus teeman ensimmäinen julkaisu: Sotilasjohtaja taistelussa. Teema pyrkimys yhdistää sotatieteiden eri aloja tarkastelemaan ihmistä sotataidon ytimessä.

Keskustelemassa kanssani on kaksi tämän Sotilasjohtaja taistelussa -artikkelikokoelman kirjoittajista. Everstiluutnantti sotatieteiden tohtori Juha Hollanti ja majuri sotatieteiden tohtori Mika Penttinen Tervetuloa keskustelemaan.

Juha Hollanti: Kiitos.

Mika Penttinen: Kiitos.

Antti-Tuomas Pulkka: Asiaan sitten. Juha, olet kirjoittanut yhdessä everstiluutnantti Inka Niskasen kanssa alivoimaisen taktiikan menestystekijöistä sotilasjohtamisen kannalta. Avaisitko kuulijoille lyhyesti, mistä tässä teidän näkökulmassa on kysymys?

Juha Hollanti: Jos lähdän liikkeelle siitä, että alivoimaisen taktiikan tavoite on lähtökohtaisesti oman voimakapasiteetin kasvattaminen jollain keinoilla. Puhutaan siis määrällisestä alivoimasta ja taistelun menestyksekkään lopputuloksen kannalta on oleellista, että alivoimainen kykenee jollain tavalla esiintymään kokoaan suurempana.

Tässä kyseessä olevassa artikkelissa on tarkasteltu upseereiden julkisten kirjoitusten ja upseereilta kerätyn kyselyaineiston perusteella sitä, että mitkä ovat suomalaisen alivoimaisen taktiikan menestystekijät niin maalla kuin ilmassa.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan, aivan. Mikä tavoite teidän artikkelilla noin oli, jos sitä voi vielä täsmentää?

Juha Hollanti: Tarkotus on ollut analysoida tuo käytettävissä ollut aineisto siten, että tärkeimpänä tavoitteena ja tutkimuskysymyksenä on ollut se, millä keinoilla ja mitkä ovat ne tavat, joilla alivoimaisen taktiikkaa voidaan toteuttaa ajatellen operatiivista asetelmaa ja sen kautta taktista taistelua.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan, aivan. Kiitoksia. Mika sitten, sinä olet tarkastellut itsensä johtamisen käsitettä sotatieteiden eri alojen käsitteiden avulla. Miten sinä lyhyesti kuvailisit tätä näkökulmaasi?

Mika Penttinen: Joo, eli yks semmonen perusfundamentti johtamisella on, että johtaakseen muita on kyvettävä johtamaan itseään. Ja sitten tossa oman väitöstutkimukseni itse johtamisesta osana osaamisen johtamista ja itsen johtaminen lähtökohtaisesti liittyy hyvin voimakkaasti johtamiseen ja sotilaspedagogiikkaan. Mut sitte tossa omassa tutkimuksessa aiemmin, ni tuli esiin, että myös esimerkiksi yleistaktiset periaatteet vois olla tämmönen käytettävä tai käyttökelpoinen konsepti itseään johtamisen tarkasteluunkin, nii sitte päätin tarttua toimeen tässä artikkelissa siitä näkökulmasta ja tarkastella taistelun johtamista itse johtamisen näkökulmasta ja kiinnittämällä itse johtamisen yleisiin taktisiin periaatteisiin.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan. jos tosta peruskäsitteestä vaikka, mikä voi olla vähän semmoinen uniikimpi tämä itsensä johtaminen, et jos parilla sanalla tarkentaisit sitä.

Mika Penttinen: Joo, eli itse johtamista voi hyvin ja sentään vaikka tämmösen johtamisprosessin kautta. Eli on joku päämäärä, johon edetään tavoitteiden kautta

ja sitten on erilaisia tapoja ja keinoja, joilla tähän tavoitteeseen pääsee. Ja itsensä johtamista, niin sitä on perinteisesti tarkasteltu tämmösen management-kulttuurin saralla sillä tavalla, että se silloin siihen vaikuttaa aika voimakkaasti ulkoiset kannustimet ja vaikuttimet, jotka ohjaa sitte yksilöä tekemään niitä ratkaisuja, kuinka toimia ja johtaa omaa osaamistaan. Ja sitte leadership-näkökulman taas on tämmönen vähän uudempi ja ehkä kokonaisvaltaisempi näkökulma, missä ei niin yksiselitteisesti pyritä määrittelemään tiettyjä tarkkoja tapoja ja keinoja, kuinka johtaa itseään, vaan enemmänki laajimmillaan tähdätä jopa elämänhallintaan. Eli tavalla itsensä johtamista, niin on hyvin usein tarkasteltu jonkun organisaation sisällä tapahtuvaksi toiminnaksi, jossa yksilö itseohjautuvasti tekee asioita oman ja sen organisaation päämäärien saavuttamiseksi.

Antti-Tuomas Pulkka: Jäsentyykö tässä sinun artikkelissa niin tavoitetta tai mitä pyrit tavoittelemaan nyt tällä kirjoituksella sitten?

Mika Penttinen: Joo. Lähinnä toivottelin tässä sitä, että kun otin nää yleistaktiset periaatteet, joita on käytetty, tarkastelu siinä, kuinka taistelussa menestytään, niin aloin niitä sitte ensinnäki käsittelemään, että miten ne on verrattavissa näihin itse johtamisen tapoihin keinoihin. Eli esimerkiksi aktiivisuus, ni se voidaan myös liittää itse johtamisen tavaksi (-) [0:05:34] tavalla, et täytyy aktiivisesti johtaa itseään ja käyttää näitä erilaisia keinoja siihen, kuinka pääsee omissa ja organisaation päämäärissä eteenpäin tai painopiste kuvaa sitä, että täytyy itse johtamisessakin keskittyä johonki asiaan, esimerkiksi taistelussa painopisteenä voi olla toimintakyvyn säilyttäminen osana itseään johtamista.

Mut toisaalta sitten toinen näkökulma näissä yleistaktisissa periaatteissa itse johtamisessa oli se, et itseää johtaminen sinänsä on yksi keino johtajalle päästä hyödyntämään sitten taistelussa yleisiä taktisia periaatteita. Eli samoin tämmönen aktiivisuus ja aloitteellisuus, niin niihin päästään sillä tavalla se johtaja itse on aktiivinen ja aloitteellinen ja pystyy käyttämään omaan joukkooan, jolloinka se tavallaa itse johtamisesta tulee yksi osatekijä siinä, kuinka hän johtaa joukkojaan kyetäkseen käyttämään taistelussa aktiivisuutta hyväksi.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan. On ilmennyt, että näissä artikkeleissa niin uutuusarvohan on nyt sellainen, mikä on lukijoita kiinnostanut. Jos siitä sitte seuraavaksi. Niin Juha, mikä tässä teidän artikkelin käsittelyssä on innovatiivista tai erityisen uutta, jos laittaa näin?

Juha Hollanti: No tässä on meille sotilasjohtajille ollut tarkoitus tuoda alivoimaisen taktiikka tähän ihan nykypäivään ja konkreettiseksi eräänlaiseksi työkaluksi... ajatellen taistelutilaa, operaatiotaitoa ja taktiikkaa. Täs on monia uusia puolia. Ensinnäkin jo se, että alivoimaisen taktiikka on tuotu nykypäivään. Alivoimaisen taktiikka, jota on aikaisemmin tarkasteltu lähinnä maavoimikontekstissa, niin sitä tarkastellaan tässä nyt eversti Niskasen osuudessa ilmavoimallisesti ja sitä kautta ehkä mielenkiintoisimpana piirteenä on se, että on tarkasteltu teoreettisella tasolla

tätä kokonaisuutta niin, et on pyritty löytämään asiasta yleistettävyyksiä. Ei mitään voiton kaavaa, vaan lähinnä se, että löytyykö niinku maasodankäynnin ja ilmasodankäynnin väliltä alivoimaisen taktiikan viitekehysessä sellasia tekijöitä, jota voidaan pitää yleistettävänä.

Ehkä tämä käsittelynäkökulma myöskin on uusi. Ainakin se tarjoaa uudenlaista tietoa asiasta. Eli käsiteltiin tai teemoteltiin tämä aineisto kolmeen osaan, josta rakentuu tämä alivoimaisen taktiikan kuva. Eli sotilasjohtajan kokonaisvaltainen tilanneymmärrys on se keskeinen, ensimmäinen näkökulma, joka tarkoittaa sitä, että sotilasjohtajan on tunnettava niin oma kuin vastustajan organisaation toimintatavat kyetäkseen tekemään menestyksekkäitä ratkaisuja, arvioimaan vastustajan toimintaa. Sit ehkä se pihvi on se keskeisin osuus. Eli immateriaaliset keinot, joilla pyritään vastustajan tilanne ymmärryksen heikentämiseen. Tällaisia keinoja on muun muassa luovuus, yllätyksellisyys ja kolmas kokonaisuus on sitten taktiikan taistelun elementit. Käytännössä tulen liikkeen suojan käyttäminen osana operaatiotaidon aika, tila, voima -kolmiyhteyttä. Ja muodostaen nimenomaan sen voimankäytön elementin.

Mutta mä nostan ton immateriaaliset keinot sellaiseksi uudeksi näkökulmaksi, jonka kautta on löydettävissä yleistettävyys tässä asiassa. Se ehkä porautui hieman syvemmälle noiden Mikankin mainitsemien yleisten taktisten periaatteiden luetteloon, joka hieman lähteestä ja aikakaudesta riippuen on vaihdellut ja tässä tarkastelussa on nimenomaan aineistosta nostettu ne keskeisimmät keinot, josta käytetään nimeä immateriaaliset keinot. Niitä on viisi tässä artikkelissa tunnistettu. Aktiivisuus, aloitteellisuus, joustavuus, luovuus ja yllätyksellisyys.

Antti-Tuomas Pulkka: Kiitoksia. Joo. Siinä on uutuusarvoa. Itse asiassa, Mika, miten sä kommentoisi tätä alivoimaisen taktiikan tarkastelua oman näkökulmasi kannalta? Kun puhe näistä keinoista, mihin viittasit tuossa itseki sitte ja nyt on tämmöstä uudempaa näkökulmaa.

Mika Penttinen: No sillä tavalla itsensä johtaminenkin on yksi keino alivoimaiselle, jota voidaan muun muassa myös ihan valitettavasti konkreettisesti nyt havaita tuolta Ukrainan suunnaltakin. Eli tavallaan näkisin, että siellä kun on sotajoukkojen johtajia, jotka kykenee itsenäisiin ratkaisuihin ja käyttämään joukkueena toisaalta myös (yksittäiset taistelut) [0:10:51] kykene omatoimisuuteen oma-aloitteisuuteen, ni se avaa myös keinoja sitten lähtökohtaisesti ehkä alivoimaisena pidetyille menestyä ja päinvastoin lähtöasetelmissä ylivoimaisena nähty vastustaja ei välttämättä menestykkään, mikäli ei siellä... ihmiset, jotka on johtamisen keskiössä, niin eivät kykene oma-aloitteisuuteen ja omatoimisuuteen.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan. Ja itse asiassa jatko vielä Mikolle sitten tästä toisaalta tämän oman näkökulmasi uutuusarvosta. Et miten tässä haastetaan tai sanotaan täydennetään perinteistä näkemystä sotilasjohtamisesta?

Mika Penttinen: Joo. Tässä täydennetään sekä sitä perinteistä näkemystä sotilasjohtamisesta, että myös eräällä tavalla tuodaan uus se oma näkökulmaa yleiseen johtamisen alan haasteeseen, mikä monesti on. Eli johtamista... valitettavan usein tarkastellaan tietyllä tasolla joko yksilön näkökulmasta, yhteisön näkökulmasta, organisaation näkökulmasta. Mut nää yleistaktiset periaatteet, esim. siel on yks keino tarkastella itsensä johtamista, joka lähtökohtaisesti liittyy hyvin voimaisesti yksilöön, niin sitä itsensä johtamista, sekä yksilön yhteys, mutta organisaation näkökulmasta.

Sitten taas perinteisesti sotilasjohtamiseen liittyy voimakas hierarkkisuus, niin itsensä johtaminen on yks näkökulma tuoda tähän keskusteluun jaetun johtajuuden periaatteita tai tämmöstä post-sankarillista johtajuutta, jossa välttämättä se ulkoinen johtaminen ei oo enää niin voimakkaassa asemassa tai sitä kyetään tukemaan hyvin paljon tämmösellä itsensä johtamisella.

Toisaalta sitten laajeemmin ajateltuna sotatieteissä, ni tässä artikkelissa uutta näkökulmaa ehkä tuo se, että ei pyritä rikkomaan raja-aitoja, vaan ennemminkin madaltamaan ja tässä nyt on yhdistetty sitten sotilaspedagogiikkaa, johtamista ja operaatiotaitoa ja taktiikkaa yhteen ja samaan tarkasteluun, millä pyritään yhdistämään hyvin monialaisia sotatieteen eri aloja toisiinsa ja hakemaan sillä tavalla uusia näkökulmia.

Antti-Tuomas Pulkka: Joo. Kiitoksia. Aivan. Jos tuosta ottaa kiinni sitten, itse asiassa tuosta teemankin määrittelyyn liittyvästä. Et miks (-) [0:13:10] tämmönen kirjoitusprojekti tieteenaloja yhdistävä teema, niin miksi se on tärkeää sotatieteelle? Että miksi tällaista kannattaa tuoda esille? Voitko Juha kommentoida tähän?

Juha Hollanti: Sotatieteet itsessään on jo monikko. Sisältäen hyvin erilaisia lähestymiskulmia asiaan ja on minusta hyvin luontevaa, että juuri sen takia tarkastellaan sotataidon ytimessä olevaa sotilasjohtajaa erilaisista näkökulmista yhdessä tutkien ja yhteistä kokonaisuutta rakentaen. Mä uskon, että se avaa meille sotilasjohtajille erilaisia näkökulmia asiaan ja nimenomaan poistaa niitä raja-aitoja. Rakentaa ehkä enemmänki siltoja erilaisten näkökulmien välille.

Ilmiselvästi tällaselle julkaisulle on ollut tarvetta, koska palaute on ollut hyvin kiinnostunut ja esimerkiksi (-) [0:14:15] tätä on hyvin lyhyessä ajassa ladattu jo yli 500 kertaa, mikä kuvaa sitä, että tällainen asia kiinnostaa.

Tuosta jos hieman palaan Mikan aikasempiin... puheenvuoroon siinä suhteessa, että miten Ukrainan kokemukset ja ylivoimaisuuden tai alivoimaisuuden kautta asiaahan hän kommentoi, niin tiivistettynä operaatiotaidolla tai operatiivisen asetelman rakentamisella ajan, tilan ja voiman suhteen on ymmärrettävä siis hyvin yksinkertaisesti se, että oikeaan aikaan on käytettävä oikeassa paikassa riittävästi voimaa, jotta voittaa. Ja alivoimaisen näkökulmasta on tietysti edullista, että oma

voimakapasiteetti oikeaan aikaan oikeassa paikassa on suurempi kuin vastustajan. Ja tämä kyseinen asia pitää jollakin keinolla pystyä tekemään ja se että vastustajaa esimerkiksi harhautetaan tilannekuvan osalta näiden immateriaalisten keinojen avulla, niin on yksi keino siihen. Päästään iskemään ratkaisevassa kohdassa suuremmalla joukolla, mitä mietin vastustaja kykenee vastaamaan. Tästä nyt tietysti ihan tämmönen klassinen sotahistoriallinen esimerkki voisi olla vaikkapa Raatteentien-taistelut, jossain silloinen vihollisjoukko pilkottiin osiin ja luotiin selkeitä painopisteitä, missä sitten päästiin ratkaisuun.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan. Mika haluatko kommentoida tätä merkitystä sotatieteille myös?

Mika Penttinen: Joo. Kyllä mä, itse asiassa tossa paalan Juhan puheenvuoron luontevasti, ku Juha palasi omaan aikaisempaan. Otan tästä Ukrainaisille, että jos tarkastellaan pitemmällä aikavälillä sitä kehityskulkua, mikä on johtanut nykytilanteeseen, niin tässä vuosien varrella olemme huomanneet, kuinka toimintaympäristö on monimutkaistunut ja näin ollen sotilasjohtamisen näkökulmasta niin sekä (normaaleissa että) [0:16:24] poikkeusoloissa on yhä uudempia ja monimutkaisempia haasteita. Niin niihin vastaamiseksi näkisin, että juuri tämmönen monialainen lähestyminen eri sotatieteen alojen kautta ja niitä yhdistämällä niin tarjoaa parhaimmat työkalut sitte hallita tätä moninaisuutta ja kliseisenomasta jatkuvaa muutosta.

Antti-Tuomas Pulkka: Joo. Jos tässä seuraavaksi sitten palautetaan tähän johtamisen johtajan teemaan, niin mikä tässä on erityisen merkityksellistä teidän näkökulmissa johtamiselle? Et mille johtamisen tasolle tai johtamisen perustamisprosessin vaiheeseen tässä konkreettisesti annetaan syötettä? Jos vaikka Mika kommentoit ensin.

Mika Penttinen: Joo. Osittain tossa jo aiemmin sivusinki, että tavoitteena on ollu se, että kykenisi yhdistämään kirjan teemankin mukaisesti ni yksilön yhteisön ja organisaation näkökulmat. Toki keskiössä on sotilasjohtaja, mut samoten myös itsensä johtamasta ku tarkastellaan, niin minun mielestä on tärkeää tunnistaa se, että se koskettaa nykyaikana sitten jokaista taistelijaa, jollanko se ei sinänsä oo siihen johtajaan pelkästään sidottu. Mut sitä kautta, kun se koskettaa jokaista yksilöä, niin se koskettaa sitten sitä joukkoakin ja sitten sotilasorganisaatiossa, niin taistelussa eritoten ne tavoitteet ja päämäärät, niin ne määräytyy sen joukon tavoitteiden mukaan, joka eräällä tavalla hämärtää tai pienentää itsensä johtamisen merkitystä ja sinänsä, et se ei oo yksilökeskeistä. Mut päästäkseen joukon tavoitteisiin, ni se edellyttää, että jokainen jäsen, niin yksittäinen (taistelija) [0:18:07], ku johtajakin kykenee johtamaan myös itseään.

Antti-Tuomas Pulkka: Kyllä. Kyllä. Juha, alivoimaisen taktiikka tähän samaan ideaan, että tarkentuuko se tai rajautuuko se johonkin johtamisen tasolle tai vaiheeseen?

Juha Hollanti: Kun tarkastellaan näiden mainittujen immateriaalisten keinojen kautta asiaa, niin en näe, että se olis vain jonkun tietyn tason asiaa. Tässä puheena olevassa yhteisartikkelissa tarkastelimme... erityisesti taktista ja operatiivista tasoa. Toki unohtamatta taisteluteknistä tasoa. Sen sijaan operatiivisen tason yläpuolelle emme paneutuneet tarkastelussa. Mutta näille kolmelle, eli taistelutekniselle, taktiselle ja operatiiviselle tasolle, niin näkisin, että nämä samat immateriaaliset keinot toimivat hyvin luontevasti. Eli ihan yhtäläillä ryhmänjohtaja voi hyödyntää aktiivisuutta tai luovuutta kuin operatiivisella tasolla toimiva johtaja. Ehkä olisi hyväkin kaikilla tasoilla entistä enemmän päästä vakiintuneista, ehkä kaavamaisistakin ratkaisusta, yllätyksellisimpiin ratkaisuihin ja toimintoihin. Koska kyllähän tunnustettu tosiasia on se, että jos toimii hyvin kaavamaisesti, niin se on hyvin ennalta arvattavaa myöskin sitten vastustajan näkökulmasta. Ja sillä tuskin saavutetaan ainakaan määrällisesti alivoimaisena kovin menestyksellistä lopputulosta.

Antti-Tuomas Pulkka: Kiitoksia. Vielä itse asiassa tuohon, jos Juhalle, että jos ajatellaan tiivistetään tälleen Mikon näkökulmassa tällöinen kehityshakuinen ajattelu, niin näetkö sen olevan hyvin yhteydessä alivoimaisen taktiikan periaatteisiin?

Juha Hollanti: Kyl mä näkisin, että nimenomaan se on hyvin yhteydessä siihen. Tässä on paljon puhuttu luovuudesta, yllätyksellisyydestäkin, aktiivisuudesta myös. Eli nimenomaan se, että toimitaan proaktiivisesti eikä reaktiivisesti, niin on yksi keskeinen tekijä sellaselle osapuolelle, jolla on määrällinen alivoima, mutta joka pyrkii ratkaisukohtaan myös määrällisesti ylivoimaisena. Eli tästä absoluuttisesta alivoimasta huolimatta ni on suhteellisesti oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Suhteellisesti ylivoimainen myös määrällisesti. Ja se nyt tietysti on sen operatiivisen asetelman rakentamisen keskeinen tavoite. Sen jälkeen päästään siihen taktiseen taisteluun. Eli taistelun elementtien: tulen, liikkeen ja suojan hyödyntämiseen.

Antti-Tuomas Pulkka: Kyllä. Kiitoksia. Tää kuulostaa juurikin eri sotatieteiden alojen yhdistymiseltä tai yhdessä tarkastelulta.

Itse asiassa, jos nostan tähän omasta kirjoituksestani tuosta artikkelikokoelmasta sellasen pointin, että tämän tietyn näytteen perusteella, mitä siinä käsittelin, niin luovuutta arvostetaan osana taktista ajattelua ja luovuuden kehittämiseen koulutuksen keinoin voidaan oikeastaan vastata vain epäsuorasti, tavallaan luomalla kokeilua, mokailua ja avointa ajattelua salliva ympäristö, jossa oppiminen sitten tapahtuu. Ei niinkään ehkä suoraan kouluttamalla. Niin miltä tällöinen ajatus kuulostaa teidän aiheidenne kannalta? Mika.

Mika Penttinen: Joo, itse asiassa tuossa pohdin jo Juhankin puheenvuoron aikana, missä hän pohti tällöistä oman osaamisen kehittämisen näkökulmasta tai

toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Luovuuden kehittäminen niin... tietyssä lähteessä, niin menettelytapojen kehittäminen on nostettu yhdeksi yleiseksi taktiseksi periaatteeksi, mikä myös hyvin istuu itsensä johtamisen ajatuksen ja luonteeseen. Ja tavallaan sitoo käytäntöä sillä tavalla, että sekä itsensä johtamisessa voi kehittää omia toimintatapoja, mut myös taistelussa erittäin tärkeää on se, että alivoimainen kykenee oppimaan kokemusten perusteella ja kehittämään toimintaansa. Ja siihen sitte kuuluu tämmöne yrityksen ja erehdyksen kautta ja rohkeat ratkaisut, niin... on kans eräs (listaus) [0:22:43] yleisistä taktisista periaatteista, mutta niissä täytyy aina sitä muistaa myös se riskitason hallinto, joka antaa puitteet sille, kuinka rohkeasti sitä luovuutta kannattaa kokeilla.

Antti-Tuomas Pulkka: Aivan. Juha.

Juha Hollanti: Joo. Niin kuin Antti itse kirjoitat, niin luovuus syntyy vaan pitkän kokemuksen kautta ja näin se varmasti on, että luovan ajattelun opettaminen on haasteellista. Uskallan väittää, että ainakin käytettävissä olevan tiedon valossa viimeaikaiset sotakokemuksesta Ukrainastakin osoittavat, että kyllä taistelutilassa edelleen on tarvetta oivaltaville ratkaisuille ja luovalle ajattelulle. Nimenomaan siinä hengessä, että jos ei yritä koskaan mitään uutta, niin kangistuu äkkiä kaavoihin ja se ei johda menestykseen.

Mielenkiintoisena yksityiskohtana mainittakoon tuon tutkimusprosessin aikana aineistosta nousi esille myös professori Pasi Kesselin paljon tutkima aihe. Eli (israelilainen) [0:23:52] sotataito ja israelilaisten sotataidolliseen ajatukseen kuuluu se, että hyväksyttiin tai ymmärrettiin se tosiasia, että alemmalla sotilasjohtajalla on pintatilanteesta tarkempi kuva. Ja alemmalla sotilasjohtajalla olikin oikeus muuttaa saamaansa tehtävää. Toki ylemmän komentajan hengessä. Eli silloin jos se vastasi paremmin tavoitetta ja ylemmän komentajan taisteluajatusta. Sama piirrehän on nähtävissä myöskin saksalaisessa toisen maailmansodan aikaisissa taktiikassa. Eli se että uskalletaan antaa vapauksia... tehtävätaktiikan hengessä edetä, niin on on mielestäni kyllä se suunta, mikä tuottaa parhaimmat lopputulokset.

Antti-Tuomas Pulkka: Kiitoksia. Otetaan tässä vielä pari lyhyttä kysymystä, joihinka tiiviisti pyytäsin vielä lukijoille heittämään. Et ensinnä, että oisko mahdollista pyytää ideoimaan jotakin tai joitakin käytännöllisiä esimerkkejä vielä valottamaan näytteitä näkökulmia? Niitä on tietysti jonkun verran tullukki. Juha, jos lyhyesti.

Juha Hollanti: No ehkä tässä artikkelissa suurimpana antina ja keskeisimpänä havaintona on kyllä se, ja ehkä sitä kautta myös mielenkiintoisin osuus, on vertailu maasodankäyntiin ja ilmasodankäyntiin. Se (-) [0:25:32] aiemmin mainittu uutuusarvo ja se osoittaa sen, että kun asiat puretaan pienemmiksi osiksi ja tarkastellaan niitä teoreettisesti, niin se avaa uusia näkökulmia lähestyvä asiaa ja

sitä kautta ehkä pelkistää sellasia, niinku sanoin jo, niin ei voiton kaavoja, mutta immateriaalisia keinoja, periaatteita menestykselle.

Tuo Ukraina tuossa, on muutamaan kertaan viitattu, ja sen ne kokemukset osoittavat kyllä selvästi, että nää tällaset ajatukset niin ovat nykypäivää edelleen. Jos otan pari esimerkkiä menneestä, niin Ardennien hyökkäys, saksalaisten hyökkäys (- -) [0:26:19] neljäkymmentä on yksi esimerkki tällaisesta ennakkoluulottomasta ajattelusta, jossa luovasti ja yllätyksellisesti ratkaistiin taistelu tai operaatio itse asiassa. Pitää toki muistaa, että sotahistoria muistaa mielellään menestyksekkäät esimerkki ja ne monesti ovat hiuskarvan varassa, että kääntyykö operaatio menestykseen vai totaaliseen epäonnistumiseen. Ja siitäkin taitaa olla ainakin käytettävissä olevan tiedon valossa viimeaikaisetkin kokemukset. Tai senkin viimeaikaiset kokemukset taitavat vahvistaa.

Ja sit pitää muistaa se, että meillä ei ole yksinoikeutta tuohon yllätyksellisyyteen. Suomussalmen taisteluihin viittasin tuossa talvisodan ajalta. Kylläpä se taisi tulla melkoisena yllätyksenä suomalaisille, että silloinen puna-armeija rakensi tietä tiettömään korpeen ja kahden vahvennetun rykmentin hyökkäys eteni Suomussalmen pohjoisosista Juntusrannan suunnasta sivustaan, mistä ei oletettu tulevan juurikaan joukkoja. Eli tää on vähän niinkun kaksiteräinen miekka. Se osoittaa myöskin sen tarkoituksen tai tarpeellisuuden proaktiivisille toimenpiteille reagoimisen sijaan.

Antti-Tuomas Pulkka: Joo. Kiitoksia. Historiasta voidaan oppia. Mika, jokin lyhyt esimerkki.

Mika Penttinen: Joo ehkä mä kiteyttäsi tähän artikkeliin, mikä ei oo oikeestaan jo tiivistääki sen kaksinaisen ajatuksen siitä, että itsensä johtaminen, niin johtajan näkökulmasta se on lähtökohta muiden johtamiselle, jollonka itsensä johtaminen näyttäytyy tapana tai keinona soveltaa yleisiä taktisia periaatteita taistelun tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseksi. Mut yhtäältä näitä yleisiä taktisia periaatteita pystyy käyttä oman toimintakyvyn kehittämisen, ylläpitoon, jollonka itsensä johtaminen on osa... Korjaan yleistaktiset periaatteet on osa itsensä johtamisen prosessia.

Ja näin ollen sitte taas joukon näkökulmasta, kun jokainen yksilö kykenee määrätyissä puitteissa johtamaan itseään ja ylläpitämään ja kehittämään omaan toimintakykyä, niin luodaan suorituskykyä joukkoja.

Antti-Tuomas Pulkka: Kiitos. Ja vielä lopuksi tiivis tai lyhyt anekdootti, niinku kriittinen näkökulma tähän omiin suosituksiin tai pääkohtiin. Että mitä on oikeasti haettu?

Mika Penttinen: Joo. Eli itsensä johtaminen lähtökohtaisesti, ku se on yksilölähtöistä, ni se haastaa jo lähtökohdiltaan sen, että sotilasorganisaatio

perinteisesti on hierarkkinen ja tällä tavalla ikään kuin aika jäykkä organisaatio. Niin itsensä johtaminen (- -) [0:29:26] työkaluja tarkastella asiaa sillä tavalla, että vaikka onki ulkoa annetut tavoitteet ja päämäärät, niin tilaa sille yksilöllisyydellekin on siellä seassa.

Ja toinen konkreettinen tai keskeinen seikka on ymmärtää se, että tässä meillä se itsensä johtamistakaan ei pidä niinku tarkastella sillä tavalla, että on joku tempuluettelo, mitä noudattamalla pääsee aina menestykseen, vaan ennen kaikkea muun muassa näitten yleisten taktisten periaatteiden kautta, ni on mahdollisuus tarkastella ja avata uusia näkökulmia ajatteluun ja oman soveltamisen kautta, ni jokainen löytää parhaat tavat ja keino toteuttaa sitä itsensä johtamista.

Antti-Tuomas Pulkka: Kiitos. Juhalta.

Juha Hollanti: Joo. Kyl mä tiivistäisin sen niin, että alivoimaisen taktiikan pyrkimys on ratkaisevassa kohdassa oikeaan aikaan olla joka suhteessa ylivoimainen vastustajaan nähden, jolloin päästään itselle voitokkaaseen lopputulokseen. Siinä se oikeastaan tiivistetysti on. Eli operatiivisen asetelman rakentaminen ajan, tilan ja voiman suhteen. Ja sitte viime kädessä tulen, liikkeen ja suojan hyödyntäminen voimankäyttönä.

Antti-Tuomas Pulkka: Kiitos. Olemme tässä nyt keskustelleet kahdesta näkökulmasta sotilasjohtajaan taistelussa tutkimusteemaan joukkojohtaja sotilas (-) [0:30:52]. Nämä aiheet, josta nyt puhuttiin, niin ehkä valottavat sekä edellytyksiä, että mahdollisuuksia. Tarvetta ajatella asioita luovemmin ja laajemmin niin, sanotusti laatikon ulkopuolelta. Sekä toisaalta jatkuvan itsensä kehittämisen merkitystä menestyksekkäälle johtamiselle.

Oli oikein mukava keskustella. Kiitokset keskustelijoille. Kiitokset kuulijoille. Kuulemiin.

[musiikkia]